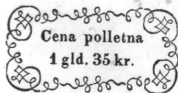

GLASNIK SLOVENSKI.

Lepoznansko-podučen list.

Odgovorni vrednik in izdatelj: A. Janežič.

Št. 3.

V Celovcu 1. februarja 1859.

3. zv.

Kiošica. *)

(Zložil Fr. Cegnar.)

Kdo vé, če Kiošica še danšni dan živi,
Če ji še zgodba britka spomin in um mrači,
Če kaže še nesrečno rokó ljudém okrog:
Spomin in um ugasnil ji je dobrotni Bog.

Obdajal jo je nekđaj minljive sreče raj,
Beraci bosa, nora ob morskem bregu zdaj;
Hodila je po tratah cvetečih prejšne dni,
Po pesku brodi danes, če starka še živi.

Po sočni travi pasle so se ji jagnjeta,
Imela je bogastvo in jakega možá,
Zredila na kolenih petero je otrok,
Kalil oči veselih ji ni nemili jok.

Kervava luna vzdigne iz morskih se valov:
O beži, Kiošica, pogin preti gotov,
Lej, truma janičarska požiga krog in krog,
Mori ko besna tigra, usmili se, o Bog!

Pod jeklom ostre sáblje umira njeni mož,
Dvojico krasnih sinov zabada britki nož,
Ugrabljena je hčerka, zastonj tekó solzé,
Stojé v plamenu dvori, nebesa se žaré.

Odsekane ji glave pred noge veržejo,
Sercé ji v persih poka, o da bi počilo!
Oterpejo ji udi, šibé kolena se,
Glusé ušesa njene, okó stermi in mre.

Zaróbljeno udovo na Smirno tirajo,
In z nežnim sinom ondi na terg postavijo;
Na Smirni služi sužnja sedmero dolgih let,
Kervave serčne rane ji ne zaceli svet.

*) Predmet je vzet iz časopisa „Triester Zeitung“, ki je priobčil pričujočo zgodbo v letu 1854 pod naslovom: „Zwei Sultans-Witwen“. Pis.

Po vodo na studenec je neko jutro šla,
Na verč lončeni gorka solzica ji kapljá,
V spomin ji stopa jasno življenje davnih dni,
Pozneje britke skušnje — umreti si zeli.

V nebó oči povzdigne, poskoči ji sercé,
Po ozkem sem ji tiru Angléž naproti gré;
Kar biva v Smirni sužnja ni Franka vidila,
Kolena mu objame, z besedo vstavi ga :

„O mila zvezda moja, o angelj iz nebes !
Nebó te je poslalo, ne zapri mi ušes,
Naj Bog pod svitlim solncem razsveti tvoj obraz!
Na črni zemlji reve ni večé, ko sem jaz!“

„Obdajal me je nékdaj minljive sreče raj,
V deželi tuji sužnja zdihujem britko zdaj ;
Zaklale moža, sine brezbožne so roké,
Mi pred kolena vergle odsekane glavé.“

„Zarobile mi hčerko, ne vem če živa je,
Če hladni grob jo krije, če joka v robstvu se :
Odkupi me iz jarma za pet kervavih ran!
Povernil stokrat boče ti Bog na sodni dan.“

In stegne tujec roko, desnico ji podá,
Odkupi sužnjo vdovo iz jarma robskega ;
Na morju bele jadra o vetru se napnó,
V domačo zemljo vdovo na Kíos odnesó.

Po hčerki poprašuje, saj mora zvediti,
Če prosta je alj sužnja, če v grobu že leži.
In zvé novico strašno pokoju serčnemu :
„Živi še v Carigradu kadunja Sultanu!“

Od ure te počitka, mirú ne najde več,
Sercé jo goni, tira, podi od doma preč ;
Na pisan brod se vsede, prepelje v Carigrad,
Otetí mora peklu telesa svoga sad.

V serajske bele dvore ustopi brez ovér,
Na slonokostnem pragu objame svojo hčer :
„O zlata duša moja, pobegni! preč od tod!
Proklet to grešno hišo naš Bog je in Gospod“.

„O majka, Bog je velik, Mahmud prerok njegov!
Da prost je pot, med gjavre ne grem iz teh zidóv“
Ta govor strese majko, omahne desna ji,
Neznana bol prešine ji žile in kosti.

Šumi ji po ušesih, na um se vleže mrak,
Spomin na prešle čase zagerne gost oblak ;
Iz belih dvorov ide, na morski breg hiti,
Po bregu gor in doli rokó ljudem moli.

Ko tretje jutro zarja se v zoru zasmehljá,
Usmiljen ribič z barko do brega priveslá,
Spoznade njeno lice, na barko vzame jo,
Na Kiosu otoku pusti nesrečnico.

Kdo vé, če Kiošica še danšni dan živi,
Če ji še zgodba britka spomin in um mrači,
Če kaže še nesrečno rokó ljudem okrog;
Spomin in um ugasnil ji je dobrotni Bog.

Jerica.

(Spisal Janez Mencinger.)

II.

Kedar je človek brez opravil, se ga prime marsiktera misel tako terdovratno, da mu dokaj dela prizadene, preden je odpravi; če je pa več odpraviti ne more, je pa že pravi križ. Tako se je učitelj Jernej cele tri dni in noči ubijal z eno samo mislijo, ki se je sukala okoli Jerice. Ona mu je vedno bila pred očmi, in še po noči ni imel mirú. Serce mu je le za-njo tolko, oči so se topile, in nekaka nezmožnost udov in trudnost ga je vedno tirala v kak kot, kjer je na komolec naslonjen premišljeval, od kod je vendar Jerici taka moč čez-nj dana; vendar ni mogel družega iztuhtati, kakor to, da so le beli obraz, bistre černe oči in nje sladka govorica tako močno podkurile njegovemu sercu. Vprašuje se dalje: ali sme misliti, da bo tudi on premogel kaj enacih občutkov v Jerici obuditi. Lep sicer ni, pa je vendar čeden, kakor zerkalo kaže, je v nar boljših letih, zamore mirno in brez truda ženico in še kaj več preživiti, in je tako pohleven, da bo ona malo občutila peze zakonskega jarma. Jerica je pa tako mila in krotka, da jo upleni morebiti že s pervim naskokom. Nar bolja priložnost je ravno zdaj, zaželjeno toliko kratov pogrešano srečo v pest dobiti. Če v Jerici vsaj pol toliko ljubezni obudi, kakor je ima on, je zmaga gotova. Čas hiti; dokler je kaj upanja, jadrajmo za njim, da nas kdo drugi ne prehití. Pa kako bi ji ljubezen razodel, kako bi začel svoje snovanje?

Časa je dosti imel, se naučiti pripravne govorice; na vsak njen odgovor si je zmisлил tri nove vprašanja, presodil vse ovinke in napeljevanja, da bi ji le natanko in dokazljivo svoje misli v serce potisnil; le priložnosti ne izleže, ako ravno cele ure sedi pri glasoviru s podperto glavo, in zre po vsi rodovitni zemlji in po vsem nerodovitnem nebu, in nikamur ne vidi.

V takem trenutku, ko učitelj ravno nepremakljivo meri oblake sinjega neba, stopi nekdo v sobo in mu poterka na ramo. Učitelj plane kviško, in zdi se mu, da pol Jerice stoji pred njim; pa domišljevanje zgine, kakor megla pred solncom: bil je Krevsov Janez, ki je

ravno kar prikrevsaj iz bele Ljubljane na velike postopavne praznike. Stisne mu roko in smeje mu pravi: „Jernej! ali me več ne poznaš?“

Jernej malo bolj oči odprè in odgovori: „Prav zdi se mi, pa ne vem, če je res, da sva v eni klopi sedela. Ali ni bilo takó?“

„Se ve da! Ali se še veš spomniti, kako si ti ajdov kruh, jaz pa ovčji sir nosil v šolo in kaj se je nama enkrat zavoljo tega naložilo?“

„Kakor bi bilo včeraj. Toda malo časa sva bila vkupej; jaz sem kmalo doma ostal; pa imam vendar že službo in svojo hišo, kamur pridem; kaj si si pa ti v šolah pridobil?“

„Toliko da ne vem, kam bi se zdaj obernal; to ti pa rečem, da boljše je derva sekati, kakor osmo študirati. Bi že kam šel, pa“ — (z žugavcom pod palcom pomenca)...

„Bo že Bog dal. Ali si mar tukaj doma? — „Kakó pa, ali ti ne dopade ta kraj?“ — „Presneto malo.“ — „Morebiti ti bo kedaj še prav zelo.“ — „Kako? saj mi že zdaj vse tako čudno gre.“ — „Kaj pa ti je, si mar — pazi, pazi jaz te že poznam.“ — „E kaj to; iz mene ne bo nikoli nič, pet let sem že učitelj, kmalo bom plešast, pa me vedno semtertje gonijo.“ — „Se boš moral kaj bolj stanovitnega poprijeti.“ — „Stanovitnega bi že kaj bilo, pa kakó se poprijeti, to je vrag.“ — „Sem djal, da te poznam, le urno povej, kje jo imaš?“ — „To je težko praviti, pa naj bo. Jaz sem eno na muho djal, in — ta je neka Jerica z Zglavnika.“

„Lej ga no, moja sestrično! ni da bi djal, lepo dekle; če to ustreliš, kar abecedo na kol. Saj mi je davi pravila, da sta se nekaj časa skupaj vozila; prav z veseljem je pravila, kar sta se pogovarjala; in se je čudila, zakaj te nič ni na Zglavnik.“

„Ali res, Janez! ni mogoče! reci, da ni res.“

„Kako morem? le-to ti rečem, zanjo se že smeš pognati, in če si zraven tudi vrat zlomiš!“

„Pa veš kaj, Janez, strašno jo imam rad; nikoli bi ne bil verjel, da more človek toliko gorečnosti imeti; prosim, povej ji pri priliki tako nekoliko od strani, kakó in kaj, kakor veš in znaš. Izprašaj jo nekoliko; šembrano sem radoveden, kaj bo rekla?“

„Jaz bom pa že iz nje izlekel, kar bo moč, le to ti moram še povedati, da naš zdravnik za njo postopa, tega boš moral spodriniti.“ Ko pa učitelj besedo „zdravnik“ zasliši, ga speče, kakor bi vrelo maslo požerl, veselje in pogum mu upade. Kakó bi mogel misliti, da imajo v Krokarii, v takem kotu tudi zdravnika! Morebiti se je tudi nekaj grenkega iz svojih prejšnjih dni spomnil.

Janez je premembo na učiteljevem obrazu dobro zapazil, vendar ga opomni, naj gresta koj zdaj k zdravniku, da se ž njim soznani, da bodo popoldne vsi trije na Zglavnik romali. Tedaj vzameta klobuke, in gresta po stezi doli v vas in v nadstropje županove hiše, kjer zdravnik stanuje. Na durih ima na tablici zapisano svoje ime; ko pa uč-

telj to zapazi, kar obledi, sape mu zmanjka, udere po stopnjicah doli in po stezi gori na svoj dom, kot bi ga volkovi gnali. Osupnjen gleda Janez za njim, pa gre k zdravniku.

Zdravnik je bil ves vesel, svojega prijatla čez deset mescov zopet zdravega in čverstega viditi; serčno se pozdravljata in si roke stiskata, od tod pa zaideta do skušenj in dogodb preteklih dni, in Janez marsikaj pove iz Ljubljane, kakor tudi zdravnik marsikaj iz Krokarije. „Meni se tako nekaj zdi“, pravi Janez za drugimi rečmi „da ste močno v ženitvanji, ali ste morebiti samo še mene čakali?“

„Ne vem ravno, če sem“, odgovori zdravnik, „govoré nekaj takega. Dobro bi bilo, precej bi priženil, in še tako modro, pridno gospodinjo, pa ne vem, ali bo kaj ali ne. Jurčkovca sicer je že vsa moja, pa z Jerico še nisva tako daleč prišla, tudi ne vem, kaj bo vaš oče rekel, ki ima v tej reči tudi važno besedo.“

„Naš oče nimajo in ne morejo nič zoper vas govoriti; da pa vi dvomite, če vas ima rada, ne morem verjeti.“

„Pa je vendar proti meni še vedno tako merzla, kakor pervikrat!“

„Ste pa morebiti tudi vi premerzli?“

„Nikakor. Kamen bi se bil omečil mojim besedam, pa nje lepa beseda ne gane.“

„Ali pa volja materna pri hčeri nič ne premore?“

„Pri Jerici ne, pred narobe.“

„O kaj bi se bali? Ne more vam spodleteti. Čez leto in dan ste že Jurček.“

„Pravi Jurček bi bil, ako bi se na to zanašal! Če mi spodleti, saj se vtegne še ktera druga dobiti; samo boljše je ni, kakor bi Jerica bila, to je res. Zavoljo nje bi še kmet hotel postati, ali to ni kaj zame?“

„In ona zavoljo vas gospá. Ali je ne mika gospejski klobuk?“

„Ne veliko. Ona je šentano v hribovsko kmetovanje zaburjena. Se ve da, med hribovci je izrejena. Pa jaz bi jo vendar omikal in olikal. Tri zemlje, štiri konji, nove prostorne poslopja, to nekaj znese; s tem se lahko že v mestu živi, in nekaj bi tudi moja umetnost nesla. Ko bi si ona le kaj dopovedati dala!“

Zdravnik omolkne in čelo s perstom podpre.

Janez pa reče: „Novega učitelja smo dobili; ravno sem ga hotel k vam pripeljati, pa mi je izpred vaših duri potegnili naravnost domú; poznate li Jerneja Kavtarja?“

Zdravniku glava enmalo kviško švigne, in beseda, ki jo je na jeziku imel, se mu podere, vendar vpraša:

„Jernej Kavtar? saj je z mano na Dolenskem bil. Še tega nam je treba.“

„Pa ste mu morali kaj narediti, da se vas tako ogiba?“

„Ne jest. Le jezen je, ker meni, da sem mu jaz nevesto skujal. Tam doli ste bile namreč pri premožni hiši dve dekleti, kterih mlajša

in lepša je njega v serce zbodla. Veliko ur popoldanskih je pri njima zasedel, je ž njima prepeval, včasi celo tam kako pesmico zložil od ljubične lepote in svoje ljubezni. To je teklo kaka dva mesca; potem jaz pridem po opravkih v hišo, in včasih zraven pridem, ko so ravno prepevali, govorim kaj vmes, in vedno redkeje je prihajal; čez nekaj tednov ga več ni bilo. Od tod izvira njegova jeza, akoravno se jaz v njegove osebne zadeve nisem prav nič vtikal. Bog varuj tega! On je pa tudi čuden človek. Ta naj mu stori, kar koli hoče, rad ga bo imel; ta naj ga pa le po strani pogleda, že bo obraz spremenil, in kar zinil ne bo več. Ta, misli, se hoče norčevati, ta se mu za herbtom smeja in ta mu je še celo nevošljiv. Če se nanj naravno ne ozrete, bo že zamera, in kedar imá do vas kako nevoljo, pa mu vi še tako lepo in umno kaj prigovarjajte ali odrekajte, že misli, da imate kaj za ušesi, in nič ne opravite, le še shudili ga boste.“

Med tem se je pa učitelj po stolu zvijsal, z rokami ob čelo in stegna butal, silile so mu solzé v oči in kri v obraz; nad sabo in nad vsem, česar je doživel, se togoti, da ima zopet vruga zraven sebe, ki mu novo jamo koplje. O ti gadovi — zaklinja, čem ti pokazati, da sem mož, in vidil boš, kako se zna ubog učitelj maščevati.

Vse žile mu je togota napela, in mu dala pogum, da bi se pred medvedom ne stresel; pa čez malo trenutkov mu zopet terdna volja odjenja, upehan pobesi glavo. Nezmožnost proti zdravniku in negotovost Jerine ljubezni ga kakor rabeljna zgrabite in veržete v obupno otožnost. Vpadejo mu udje in na glasoviru sloné premišlja cele ure svojo nesrečno osodo brez upa jo poboljšati. Pride popoldan, Janez pride ponj, pa duri so zaperte, ker zdaj se učitelj ne upa med ljudi; poskuša na glasoviru, pa nè da mu prijetnega glasú, poskuša brati, pa glava ne sledi besedam, ki jih oči ubirajo. Zgodaj, o mraku, se vleže, in spanje potolaži omagano dušo. Zdravnik in Janez se pa pri Jurčku veselita do terde noči.

Drugo jutro je Janez Jerico dal na izpraševanje; opravil pa le nič ni. „Pusti, pusti to, da se ne opečeš, mu je djala na zadnje. „Učen si, Janez, učen, pa te vendar bore kmetica v kozji rog spravi. Danes nič ne zveš, zato ker hočeš v tacih rečeh mešetovati; pa enkrat ti bom že povedala, kar se ti še ne sanjá ne; danes pa le pojdi v božjem imeni“.

Ni mu bilo všeč, da ga je tako okregala, pa kaj se če. On gre k učitelju in mu več dobrega pove, kakor je Jerica res rekla. To je bilo pravo zdravilo za učiteljevo bolno serce. Kot serna kviško plane, po sobi gori in doli koraka, in veselja si mane roké. Še dans se nameni na Zglavnik, naj pride kar hoče. V nadi in domišljji se stavlja za lipovo mizo pri Jurčku, šteje hlapce in dekle, jim reže beli kruh in tolsto meso. Že je prenesel glasovir v zgornjo sobo k Jurčku, kjer bo pokojno igral, kedar bodo hlapci orali in sejali, Jerica bo pa zraven njega stala in pela, otročiči se bodo pa kolen oklepali in stermeli v tako umetnega očeta. Slovo je dano šoli in orglam; truda in skerbi

je konec, in mir in veselje se mu smeja na stare dni. In kako radost mu bo prizadelo, kedar bo na okno naslonjen zerl po širokom polji, puhaje iz turške lule turški dim, in zdravnik bo memo hitel v prahu in potu, in mu vošil „dobro jutro“. Premajhna je soba, njegovo veselje obseči, tedaj prižge smodko in gre na sprehod po Krokarijskem polji. Njegove misli in dim iz njegovih ust se dvigujejo k oblakom; sosedje ga srečujejo in pozdravljajo, on pa vojaško prijema za klobuk, in še bolj vojaško stopa med cvetečimi ajdami in visokimi turšicami. Pride na Jurčkovo polje. „Vse to lepo polje,“ si misli, „bo moje, pa bolj trikrat bolj kot vse to ljubim tebe, mila Jerica; in bolj si cveteča in dušecha, kakor tvoja ajda, in bolj si tanka in žlahtna, kakor turšica tvojega polja.“

(Dalje in konec.)

Od divjega moža.

(Zapisal v Martiniverhu J. Tušek.)

I. Eden je šel zvečer v malin, pa je sedel notri na klopi. Pa je prišel divji mož, pa se vsedel k njemu na klop. Ves je bil kosmat in z mahom poraščen. Ta se ga je pa tako bal, da je bil le tiho, in da ga ni hotel nagovoriti. Ko je nekaj časa sedel, je pa šel in djal: Ko bi me bil kaj prašal, bi ti bil veliko povedal; ker me pa nisi nič prašal, ti pa nisem nič povedal.

II. Dražošanje so hodili v Jelovco derva delat, so pa sabo jemali kruha pa mleka. Pa vsaki dan jim je divji mož vse snedel, tako dolgo, da so zapazili, kdo jim jemlje. So pa vzeli sabo žganja in vina in so to vkup zmešali. Potlej je prišel divji mož, je pa tisto popil, pa upijanil se in zaspal. Ko so prišli, so ga dobili pa zaperli. In povedal jim je od tiste železne rude, ki jo še zdaj kopljejo v Jelovci. — Dobra ruda! — Potlej so ga pa spustili. Ko so ga spustili, je pa djal: Imeli ste ga tička v pesteh, pa ste ga spustili. Ko bi ga spustili ne bili, bi bil vam še povedal, čemu je žica sred orehovega jedra.

Mythologične drobtine.

(Po narodnih pripovedkah priobčuje Dav. Terstenjak.)

VII. Navje — Mavje.

Od Navja — Mavja pravijo Slovenci med Muro in Dravo, da naj rajši zvečer o mraku leče (leta) pod nebom. Nekteri pravijo, da so to duše nekerščenih otrok v podobi črnih ptic; drugi pravijo, da so črne žene. Čuje se večkrat v zraku cvilenje od navja. Kdor se hitro spomni, in vodo iz bistrega potoka kviško verže rekoč: Kerstim te Navje v imenu Boga očeta, sina in svetega duha, ta je veliko dobrega storil. Navje pred njega poklekne v podobi angeljevi, in se mu zahvali. Kdor se pa Navji posmehuje, tega zakoljejo z ostrimi kremplji.

Te mythiške bitja so tudi stari Rusi poznali. Nestor piše, da so prebivavce Polotskega mesta Navje zaklali. Ker v slovanščini naviiti pomenjuje: ubiti, umoriti „tödtēn“ — so Navje, „die Tödtenden“; (primeri litevsko: nahve, smert.) Navje primerjam ženskimi hudim duhomom zapadnih Arjanov Načus. Načus žive vmori ali pa se verže na trupla mertvih. Korenika je nak, sanskr. naç, latinsk: nec-are, gršk, νέκνυ-ς, νεκρός, goth. nah vs. Učeni Jak. Grimm (Diphthonge nach ausgefallenen Consonanten str. 189.) terdi, da iz te korenike izhaja tudi staronord. nâr, in da nordiške bitja mythologične Nornen tudi pomenjujejo — die Tödtenden. Konsonant n je tudi v slovanščini izpadel. *)

VIII. V koprivo ne udari.

Ta slovenska prislovica nima samo npravnega obzira, temoč tudi mythologično podval. Kopriva je bila v mythologii arjanskih narodov bogu groma in bliska posvečena. Na Turolskem užigajo koprive, kedar germi (glej Zeitschrift für deutsche Myth. III, 338.) Tudi med Muro in Dravo žgejo koprive, in kdor si nabere kopriv na veliki čertek in je dene pod streho, ta ostane obvarovan gromske strele.

IX. Marant.

Na Pohorji pravijo, da, če je kdo na smert holen, klivče kakor pes Morant okoli hrama. Enkrat je čula ljuba žena Maranta lajati. Vsa razkačena, da bi mogla dragega moža zgubiti, je vzela puško in je na Maranta ustrelila. Pa kakor puška pokne, se je vzdignil hud veter in je odnesel njo in moža in ves hram čez planine, da sosedi drugi dan celo torišča niso spoznati mogli, kjer je hram stal. Rodbin z imenom Marant, Marot in Marat je še dosti na Pohorji.

Mihél Speranski.

(Konec.)

V Permu je živel zdaj preganjanec sam brez hčerke. Bal se je, da mu ne bi revišče vsega zlega ugasnilo. Zato jo je odpravil iz Novega Grada nazaj v Petrograd, preden se je upotil v Perm, lahko da tudi zato, da bi ganile solzice nedolžnega deteta cesarju serce; zakaj nesrečnik si ni mogel drugega misliti, kot da se je dal Aleksander njegovim sovražnikom preslepiti.

V Permu je živel ondaj pobožen, priljuden in učen škof. Ta je sprejel pregnanca tako lepo, kakor da bi mu bil brat, in mu ponudi vse svoje bukve za branje. Speranski, nekdanji učitelj samostana Aleksandra Nevskega, se ne kesa, da se je preoblekel v posvetno opravo;

*) V slovenskih goricah se Navje veli, kakor g. Valjavec v 2. št. Gl. piše: Morje, kar ravno to pomenjuje, kar Navje — die Tödtenden.

zakaj vest mu ne očita še nič zlega; vendar ga jako veseli v ti samini spet premišljevati duhovske reči. Tudi se je rad pečal z jezikom hebrejskim, angleščanskim in sanskrtskim, ki je slovel ondaj po svoji imenitnosti že po vsi Evropi.

Tako je živel Speranski dve leti. Veliko je preterpel, pa je bil vedno veselega serca.

Ta čas so premogli trije vladarji mogočnega Napoleona z združeno močjo. Cesar Aleksander je bil glava te trojne zveze, ki je užugala prederznega nepokojneža. Zato je slavil posebno Aleksandra ves svet. V Parizu, v Londonu in na Dunaju so mu skazovali veliko čast. Jeli utegnil misliti na nesrečnega prijatelja v Sibiriji? —

Dolgo dolgo ni mogla hčerka milostne prošnje cesarju v roke spraviti. Na zadnje je opravila to vendar k sreči po neki imenitni gospi. Čez nekoliko mescov sta se oča in hči spet vidila. Cesar je bil dovolil Speranskemu, da se sme na svojo kmetijo blizu Novega Grada preseliti in ondi živeti. Čeravno ni imel na ti kmetiji vsega dosti, pa je živel ondi vendar veliko laže kot v merzlem pustem Permu. Nobena stvar ga pa ni veselila tako, kakor učiti in podučevati edino dete svoje. Mila deklica se je radovala na očetovi kmetijici, kakor da bi bila v rajju; zakaj po nesreči se nam zdi pomlad lepša od poprejšnjih, cvetlice nam lepše dišé, ptice nam lepše prepevajo, celo potoki nam šumljajo mileje, kot so nam v nesreči.

Dve leti sta živela na ti kmetiji prav srečno. Oča ni več hrepenel po posvetni časti, zapeljivi kači. — Kar pride nov ukaz, s katerim je bil Speranski postavljen za poglavarja poglavarstva Penskega (Penca). — Aleksander je na posled spoznal krivico, in dodelil verlemu možu spet svojo milost; toda ne še popolnoma; zakaj Speranski ni smel še v Petrograd prislediti, celo meje poglavarstva svojega ne prekoračiti. Ali lahko, da je ravnal cesar tako le na videz, da ne bi bilo torej rečeno, da mu daje cesar s tem le priliko, da se opere vseh pregreh, katerih so ga krivili. To je bilo za Speranskega dobro, pa tudi slabo.

Ljudstvu novega poglavarstva ni bilo namreč po volji, da mu je dal gospodar („gosudar“) zatoženega poglavarja, ki se še ni opravičil; zato so ga gledali iz pervine pisano povsod. Vidil je to blagi mož. Bolelo ga je. Ker je bil pa tudi tukaj delaven, pravičen in priljuden, prikupil se je berž vsem, in ko ga razglasi pozneje (1819) cesar za poglavarja vse Sibirije, ondaj ga je ljudstvo že ljubilo kakor očeta.

Kako se menja življenje človečje! Sedem let poprej se je ječil v najpustejšem kraju te puste merzle dežele; zdaj ji je bil pa zapovednik. To je bilo očitno znamenje cesarske milosti — in pravice.

Poslej je delal in popravljal spet noč in dan, da bi zboljšal to deželo in gospodarstvo v nji. V dveh letih je prehodil ves kos Rusije azijske. Povsod so bili ljudje veseli „dobrega gospoda“, ki jim je

polaščeval siromaščino na vso moč. Sneg je padal, borja brila; Speranski ni maral zato. Na sanéh je švigal od kraja do kraja, in prihajal iznenadi, da bi vidil, kako se obnašajo uredniki. Ubogi podložniki so ga pozdravljali povsod kakor odrešnika.

Še dan današnji ga pomnijo in časté Sibirčani zavoljo njegove priljudnosti, marljivosti in pravičnosti. Vsi popotniki pravijo, koliko priljudnejši in umnejši so ljudje od Tobolska do Nerčinska od drugih sosedov. To je opravil Speranski.

Ko je doveršil v Sibiriji vse tako lepo, mu dovoli cesar spet v Petrograd priti in si odpočiti (1821). Vse je zdaj slavilo modrega poglavarja sibirskega. Ali on je bil tudi zdaj tako ponižen, kakor v „kibitki“. Cesar ga izvoli za državnega svetovavca in za predsednika odbora gospodarskega za Sibirijo; hčer pa je vzela cesarica k sebi. Tako je popravil Aleksander I. staro krivico; še bolj pa po smerti tega cesarja njegov brat in naslednik: cesar Miklavž.

Tega cesarja prva skerb je bila, da se zloži iz starih ruskih zakonov zakonik. To težko delo (14 bukev) je doveršil Speranski v 7 letih. Leta 1833 je prišlo na dan v Petrogradu pod napisom: „Svod zakonov“ (ruskih). Zato mu je pripel Miklavž svoj red sv. Andreja na persi pred vsimi državnimi svètniki, leta 1839 ga je pa povzdignil v grofovski stan.

Nevtrudljivi Speranski je htel po „Svodu“ izdelati nov zakonik; pa ga je prehitela smert 11. febr. 1839 v 67. letu, preden ga je dodelal. Z veliko častjo so ga pokopali v samostanu Aleksandra Nevskega. — Razun veliko drugih rokopisov je napisal tudi imenitni „poduk v zakonodajstvu“ za naslednika Miklavževega, sedanjega cesarja Aleksandra II., ki kaže, da je bil učenec blagega Speranskega.

Nekaj o poduku našega naroda.

(Spisal S. Šubic.)

Kdor hoče pomagati ljudstvu k višji omiki, ga mora pripravljati k zavednosti samega sebe. Pokazati mu je treba, da imá moč v sebi; zbujati se mora v njem zavednost njegove vrednosti in njegovih pravic. Ljudstvo mora spoznati sebe, da bo moglo in hotlo spoznavati druge.

Pesmi, povesti, pravljice in kratkočasnice so sicer perve rastljine, ki se ga prijemljejo; pa le malo bi se mu ustreglo s samimi pripovedkami. Vsemu, kar se piše za ljudstvo, je treba pristavljati sad zdravega napredovanja, da postane branje nepodučenemu priprostemu človeku ne le kratkočasno, ampak tudi podučívno. Edini smo si v mislih, da naj se jemljejo med ljudstvom znane stvari, znane zadeve in potrebe in naj se popisujejo v domačem govoru — po domače, kakor kmet pravi — da se oživi veselje do branja; edini smo v tem

da je treba pretresovati spisov, da dobi literatura terdnejo podlago: želimo pa vendar le, da bi se zraven tega tudi z ravno tim pridom pretresovale vse reči, ki se tičejo kmeta v telesnem ali dušnem življenju. V vseh naših delih je treba duha, ki ga ljudstvo samo najti ne vé.

Bolj kot marsiktere, posebno izmišljene pripovedke, bo ljudstvu v prid hodilo, če se podstopijo med njim živeči pisatelji, mu razlagati njegove lastne navade. Naše ljudstvo ima tako bogate povesti, toliko pomenljive šege in navade, v svojem djanji toliko izvirnega življenja, da je gotovo vredno umnega in natančnega preišljevanja. Naj se začne s timi ali z unimi navadami in šegami, — vsi bolj praznični časi v letu imajo v ljudskem življenju posebno vlastje kakor tudi druge praznične navade v mislih in v opravkih doma in na polji. — Koj tukaj dobi, kdor ima priložnost in moč, dosti predmeta za mične bukvice, ki bi po ceni dane hitro se razširjale med kmeti. — Spremiti je treba kmeta od enega dela do drugega, mu razkazati njegovo dušno življenje pri tem kot pri unem. Rad bo poslušal ter bo rekel: to so zadeli — ali tega pa še ne vedó. To je njegovo veselje, če mu daš priložnost, kaj zraven pristaviti. Tako se vjemata pisatelj in bravec v mislih, kakor kolesa v uri. — Treba je tako pričeti, da se omaji stara koža, ki zakriva še veliko veliko dobrih kali, pa na dan ne morejo. Nič ni hujega in omiki bolj nasprotnega kot misel med ljudstvom, da bi hotli zavreči vse njegove stare navade in misli in mu s tem kaj posilili, kar zanjga ni.

Mislím, da ne bo nobeden rekel: kaj nek govoriš? Koliko kmetov pa bere Novice ali Glasnika, Danico in Prijatla? Kdor bi kaj takega odgovoriti utegnil, bi pač sam obstal, da ne ve, zakaj da se trudi toliko umnih mož. — Ljudstvo tirja omiko od tistih mož, ki imajo v svoji moči in oblasti njegove dela, — se ve, da ne vpije po nji, pa treba mu je je vendar. — S kmetom je treba soznaniti se. Ali, žali Bog! kaj sem zínil. Poznamo veliko gospodov, hočemo reči gosposke, ki tako visoko nos nosi, da bi kmeta kmalo vidila ne. Tega pač mora vsak varovati se. Kdor se kmeta ogiblje ali ga zaničljivo pogleduje, ta nikdar nič ne bo opravil. — Ta ali uni poreče, kdo se bo tako poniževal! Študirali smo, pa bi se s kmeti menili? Med takimi pa poznamo osebe, ki pozimske večera po kerčmah svoje muhe lové, pa vendar nikdar nimajo toliko zdravega in čistega veselja med seboj, kot ga imajo na kmetih, kedar se po večerji za kolovrate vsedejo in pojó ali si povesti pripovedujejo. Tako kaj zaničljivega pod milim Bogom ne vemo, kot gosposko stvar — kmet ji pravi škric — ki nos nosi, kot bi sama gospodarila in pa kmeta žali s svojo ošabnostjo. — Tukaj ni prostora praviti, kako naj bi se gosposke priljudno obnašale, pač pa je treba pokazati rano, ktera se mora zaceliti, ako hočejo učeni in umni možje, ki se poganjajo za kmečko omiko, pri kmetu kaj opraviti,

ker kmet sodi po tem, kar vidi in sliši, pa misli, da so vsi tako ošabni. — Komu je neznana žalostna resnica, da tem nižej ko je gosposka, tem več ko ima z ljudstvom opraviti, tem gerje ž njim ravná in zopet temu nasproti, da so gospodje tem priljudnejši, kolikor višja je njih moč in stopnja. Volja vladina je pa edinstvo vseh moči in v imenu „viribus unitis“ naj tudi naše male gosposke prav priljudno obnašajo se proti ljudstvu, da se spolnuje volja previsokega cara našega Fr. Jožefa.

Pa tudi ta, kdor obraja kmeta, bi mi utegnil odgovoriti: kaj pa, koliko kmetov pa bere podučne spise, saj jim ne pridejo v roke! Zopet žalostna resnica, da ima kmet premalo priložnosti. Le dajte mu liste, v vsako sosesko enega, bote vidili, ali ga bodo brali ali ne. Koj se bo kdo dobil, da ga bo bral na glas in ne bo se mu manjkalo poslušavcov. Radi bodo ljudje zbirali se v praznikih in nedeljah in radovedno popraševali se, kdo ga je bral in kaj je povedal. Če pa podučen list ne pride drugim v roke kot 4 do 600 naročnikom, bi pač pisatelji trudili se večidel za ljudi, ki jim ne manjka v nemškem jeziku podučnih spisov. Kdor je na deželi in si špoga list, ne bo ponižal se, ne časti zgubil, ako se soznani s tim ali unim kmetom. Ljudstvo ga bo častilo in ga povzdigovalo, in on, ki morebiti zdaj misli, da opravi vse pri ljudeh, če jih vedno gerdo gleda, bo prepričan se, da se vse lahko opravi pri njih, če se jim vé prikupiti s tim, da se ljubeznjivo ž njimi obhaja! — Kdor se ponižuje, bo povikšan . . . —

(Konec prihodnjič.)

Glasnik literarni.

* Kakor je Slovencom že znano po odlomku, ki je bil lani razglašen po Novicah, je spisal g. Kočevar Žavčanin, c. k. uradnik herv. slav. računarstva v Zagrebu historično novelo „Mlinarjev Janez slovenski junak ali vplemenitenje Teharčanov“ na temelju narodne pripovedi iz srede 15. stoletja. To delo namerava g. pisatelj izdati na svitlo in vabi vse rodoljubne Slovence na naročbo. Cena mu bo 60 kr. a. v. ali 36 kr. starega denarja in se bo odrajtovala šele, kedar se prejme knjiga. Na 10 naročenih iztisov se bo daljal ednajsti poverh. — Naj bi se oglasilo izmed Slovencev prav obilno naročnikov, da bo to domače delo kmalo moglo zagledati beli dan. Naročila se pošiljajo g. izdatelju samemu v Zagreb; prejemale jih bo pa tudi Glasnikovo vredništvo in gotovo še mnogi drugi domorodci.

* Jako imenitno za vse Slovane je delo, ki ga je lani osnovala Koberjeva knjigarnica pod naslovom „Průmyslová škola“ v českem jeziku. Letos bo sopet prišlo na svitlo šest zvezkov, ki bodo obsegali, kakor naznanjajo „Pražske Noviny“ geometrijo od Šanda, tehno-

ogije od Balda in kemijo od Staňka. Ako najde to hvale vredno podvzetje potrebne podpore, bodo naši bratje Čehi kmalu imeli popolno obertnijsko biblioteko.

* V seji musejnega odbora za jezik in literaturo česko 12. januarja je govoril tajnik o dosedanji izdavi dramatičnih del Shakespearovih. Doslej je bilo na svitlo danih 10 igrokazov, dva sta se pa ravno kar dala v natis. Izrečena je bila živa želja, da bi se izdavanje, kolikor je mogoče, pospeševalo, zakaj vsi igrokazi so že prigotovljeni v izvrstnih prestavah. — Še na drug imeniten spis je bila obrnjena pozornost odborova, namreč na geologijo g. prof. Krejčíga. Spoznavši važnost in potrebo takega dela, ki se je doslej še pogrešalo v česki literaturi, je sklenil odbor, ga izdati s pomočjo Matičino, s čim bo donatishjen drugi imenitni spis, kemija g. Vojt. Šafařika. Poslednjič sta bila v presojo dana dva rokopisa „Dějiny Hellenů“ in „Paedagogie“, ki ju je odboru predložil g. Šulc, učitelj na Liberški realki.

* Polskih knjig je izšlo l. 1858 v Varšavi 198, v Poznanju 57, v Vilni 56, v Krakovu 48, v Lvovu 26, v Petrogradu 16, v Kievu 8, manj kakor po 8 zv. v Lipskem, Lešni, Torunu, Berolinu, Přemislju, Vratislavi, Bohnii, Kališi, Odesi, na Dunaju itd. Po obsegu jih je bilo 75 pobožnih, 54 zgodovinskih, 83 pripovednih, 54 pesniških, 49 znanstvenih in 38 različnega zapopadka. — Časopisov izhaja v polskem jeziku 34: v Varšavi 14, v Lvovu 8, v Poznanju 4, v Krakovu 4, v Petrogradu 2, v Tešinu 1 in v Helmu tudi 1 z lepoznanjskim „dodatkom“.

Glasnik iz domačih in tujih krajev.

Iz Mariabrunna. (Konec.) — Na god nedolžnih otročičev hodijo mali in odraščeni od hiše do hiše po vasi in vsakega našviškajo s „korobačem“ ali pa s „tresko“. Zato se imenuje ta dan „otepnica“, ker se otepajo. Dopoldne se sme otepati, popoldne vendar ne velja več otep. Otrokom, ki otepajo, se daje kov (kak) dar: krnha, mesa ali pa denarja kaj. Ta dan, na nekih krajih vže popred, se začne kolednica. Grejo namreč fantje ali pa dekleta od hiše do hiše in vošijo srečo in blagoslov za novo leto pri vsaki hiši. Dobijo potem kaj v dar: platna, povese, orehov in suhilh hrušek, kruha ali pa denarjev. Vendar dan današnji ni več pravih kolednikov in kolednic. Sedaj le godci hodijo okoli. Nek mož mi je pravil, da svoje dni so vse bolj „lušne pesmi“ peli in bolj noroglavji bili koledniki. Zapisal sem si košček takega smešnega vošila iz starih časov in takole se glasi:

„Bog Vam daj toliko dobrote,	Bog Vam daj toliko otrok,
Ko je na peči mokrote.	Ko je ajdovskih kop.
Bog Vam daj toliko sreče,	Da bi imele kobile piščeta,
Ko je na peči zelene leče.	Krave žrebeta in kvokle teleta!“

Tudi na starega leta večer prinese gospodinja na bilo pečen stalnik na mizo, hišo s „žegnano vodo“ poškropi, potem tudi hlev in vse poslopja okoli hiše. Tudi na polje mora kdo iti škropiti, da bi si bil še tako velik sneg. Ravno tako se godi „o sv. treh kraljih“. Na jutro tega praznika šče le razreže stalnik gospodar. Vsa družina se zbere in gospodar moli vsakemu kos stalnika proti tramu in vsak mora po nja skočiti. Više ko skoči, tem bolj bode rasel! Čez dan si podajajo sosedi in znanci „močen kruh“ ali „stalnik“ v pokus, posebno kedar v cerkev ali iz cerkve gredó. Od več hiš ko kdo stalnika jé ta dan, tem bolj močen bo, in tem bolj dolgo bode živel. Take običaje in vere imajo štirski Slovenci, posebno po Pohorji in okoli Vitanj. Drugi-krat sopet kaj drugega!

Na Dunaju 17. januarja. — V. J. — O fotografijskih delih g. Sevastjanovih na atoški gori se je že v 12. l. lanskega Glasnika na kratko govorilo; naj se razglasé o njegovih fotografijah tudi sledeče obširnije oznanila, ki smo jih posneli iz „Санктпетербургских Вѣдомостей“. Zanimive so za nas, ker so prvič velike znanstvene imenitnosti, drugič pa, ker se tičejo moža slavenskega rodú, ki je prvi porabil fotografijo s tolikim uspehom na korist in povzdigo raznovertnih naukov in umetnij. Kar je iznajdba tiskarstva za vednosti sploh, blizo enake važnosti je fotografija v rokah Sevastjanovih za arheologijsko in plastično umetnost.

Že mesca februarja minulega leta je bral g. Sevastjanov v Pariški akademii obširno oznanilo o svojih fotografijskih snemkih (posnetkih) in namerah. Z velikim zadovoljstvom so poslušali zbrani udje tega društva njegov važni nasvet, po katerem naj bi se osnovali pri vseh arhivih in knjižnicah, bogatih redkih rokopisov in imenitnih starin, posebni fotografijski oddelki. Njih naloga bi bila: pomnoževati s pomočjo fotografije vse redke starine, da bi se potem v zameno dajale za snemke drugim knjižnicam in arhivom. Tako bi se v okom prišlo vsem zgubam, ki jih terpi arheologija po zunanjih pripetkih na pr. po požarih, povodnjah, vojskah itd., in ne bilo bi več treba starinoslovcom in drugim preiskovavcom potovati od enega konca sveta do drugega, da bi pregledovali potrebne rokopise ali dotične starinske spomenike, kakor se je godilo doslej. Veliko veliko bi se jim olajšal njih trud. V ta namen priporoča g. Sevastjanov posebno fotolithografijo, ki je desetkrat boljši kup od navadne fotografije. Pa pustimo hvalo, ki mu jo dajejo francozki in drugojezični časopisi, in podajmo bravcom natančniše oznanilo njegovih del na atoškej gori, kakor ga razglša gori omenjeni časopis.

„G. Sevastjanov se je vernil v Petrovgrad“ piše dopisnik Védomosti, „in je zbudil s svojimi trudi naj večo pozornost vseh stanov omikanega svetá. V občnem zboru geografijskega društva, v tretjem po minulih prazninah, je čital obširno oznanilo svoje delavnosti na sveti Gori. Naj postavim sem, kar mi je še v spominu ostalo izmed tolike množice videnih reči; naspočitati celega bogastva raznih snemkov, ki

jih je prinesel seboj, mi ni več mogoče. Omenjeno tedaj bodi: 1. glagolsko evangelje — 612 strani; 2. življenje sv. otcov, z vsemi podobami, ki se nahajajo v izvirniku — 110 str.; 3. gerško evangelje, imenovano Kuščnika — 26 str.; 4. življenje sv. otcov Varlama in Josafata — 16 str.; 5. bolgarsko evangelje iz Tinikarnice — 18 str.; 6. iz tega evangelja je posnetih 310 barvanih začetnih pismenk neizrekljive mnogoverstnosti; 7. djanje apostolsko v slavjanskem jeziku — 8 str.; 8. Slovo Joana Zlatousta v gerškem jeziku — 8 str.; 9. Iz taistega 40 arabesk in začetnih pismenk; 10. Sbornik v gerškem jeziku — 18 str.; 11. evangelje v gerškem jeziku — 6 str.; 12. Iz taistega blizo 40 arabesk in pismenk; 13. evangelje gerško — 4 str.; 14. evangelje bolgarsko — 10 str.; 15. Iz njega mnogo arabesk in podobe četverih evangelistov; 16. miniaturno evangelje v gerškem jeziku — 20 str.; 17. evangelje gerško — 20 str.; 18. Ptolomejeva geografija z 342 kartami, ki so barvane kakor v izvirniku, vsega vkup 110 str.; 19. Geografija Strabonova — 44 str.; 20. Lithurgija Joana Zlatousta — 23 str. Pristavljamo, da je vse to pisano na pergamentih, včasih po več aršinov (aršin nekaj več kot dva črevlja) dolgih in širokih. Dalej je prinesel seboj mnogo hrisovul (zlatih bull), sogiljonov (siluetov) in drugih reči v gerškem in slavjanskem jeziku iz samostanov: Zografskega 15, Jelfigmenskega 36, iz Hilandarskega 26 in 12 listin od ruskih carjev, iz Iverskega 4 in 5 tipik (podob?) sv. Sava.

Verh tega se nahaja v njegovej zbirki mnogo snimkov sv. podob in fresk, ktere kinčajo altarje in stene cerkvi omenjenih samostanov. Ti snimki so izvedeni na posebno pripravljenem tankem papirju. Razun tega si je omislil snimke cerkvenega posodja; v prebogatej zbirki se vidijo čedne kadilnice, hranilnice milodarov, podobe žezel in drugih reči umetniške vrednosti, vseh vkup blizo 1500 snimkov. Raznoverstnost in mnogobrojnost posnetih starin je zares občudovanja vredna; nevtrudljivemu umetniku pa gre visoka hvala in globoko spoštovanje.

(Konec prihodnjič.)

* Polska literatura je preterpela britko zgubo; umerl je namreč kakor naznanja „Dziennik literacki“, g. Alfons Valicky, profesor na vseučilišču Harkovskem. Bil je eden narimentniših učenih mož polskih; staro literaturo je poznal natančno in spisoval je v gerškem, latinskem in materinskem jeziku. Razlagal je v Harkovu gerško in rimsko literaturo; v domačem jeziku je spisal zgodovino gerške književnosti do dobe Aleksandra Velikega; celega obširnega dela vendar ni mogel dokončati, ker ga je smert prehitela. V rokopisu je zapustil mnogo predstav iz klasiških jezikov in izvorno tragedijo „Zbigniew“.

* Ni ga skorej naroda v Evropi, da bi bil tako daleč razširjen po svetu, kakor so naši bratje Čehi. Tako je tudi najviši zdravnik Perskega šaha rojen Čeh, po imenu M. Polak, ki misli, kakor na-

znanjajo „Pražske Nov.“ perve mesce tega leta obiskati svojo domovino v Melniku in tudi staroslavno Prago. Slavna priča njegove izverstne delavnosti na Persiškem dvoru je ta okolšina, da je Dr. M. Polak vstanovil novo vseučilišče v glavnem mestu Teheranu in da je, ker popolnoma pozná persiški jezik, pred nedavnim na svitlo dal dve lekarski deli v tem jeziku, ki ji je tudi francozka akademija v Parizu močno pohvalila.

Besednik.

Skula. (J. Vijanski.) Čul sem to besedo pervikrat iz ust svoje ljube matere. Ko so me zobje boleli, mi je meso za zobom oteklo, in napravil se mi je v ustih nekak tvor. Majka so deli: „Skula se ti je naredila“. Nisem šče slišal popred te besode. Pogle dal sem kar v naše slovarje pa — skule nisem našel. Slovo skula se rabi toraj za nemški „Zahngeschwür“. Gosp. A. Janežičev slovar ima za le-to besodo „zazobnica“. Čul sem potle šče od več drugih besodo „skula“. Morebiti jo šče na več krajih rabijo in morebiti je bolj prava in bolj domača, kakor pa „zazobnica“. — Ko sem hodil nekdaj po slovenskih hribih za zelišči, mi je povedala neka baba (Pohorci skoro vsaki ženski pravijo tako) za nekoje zeli te le izraze: skr é ka, ro mánc, gi v ovec. Nisem zapomnil, ktere zeli je tako imenovala. Morebiti kdo drugi ve, kterim cvetkam grejo te imena? — Omenil je undan gosp. Kračmanov „Hudournikov“. Naj povem, da to ime se v moji domačii na često nahaja. Vem za kmete, kterim pravijo: Hudournik, Hudovurnik ali pa Hudovornik. Odkod to imé, naj razsodijo drugi.

Narodni pregovori. (Zapisal Bl. Sušnik.) — Prekladamo z rame na ramo, s kola na kol (če na posodo jemljemo, da dolgove plačujemo.) — Je tak, kakor smertno kosilo (bled.) — Dobro živeti, srečno umreti, se pravi: hudiču rajtengo podreti. — Kedar konja lové, mu ovsa molé. — Dela ž njim, kakor svinja z mehom (ga tepe in suje.) — Odlaški so odnaški (če se začne odlašati, se odnaša od dne do dné.) — Osla pošlji križem svet, nazaj ti pride uhàt ko pred. — Martin v Zagreb, Martin iz Zagreba (se ni nič poboljšal.) — To se bo zgodilo, kedar bo v petek nedelja.

Listnica. G. J. P. Vse bomo po Vaši želji porabili in poskerbeli. Kar ste obljubili, le gotovo pošljite; g. F. Z. v G. Dobro došlo, želje zastran M. pesmi Vam vendar ne moremo spolniti. Le kmalu pošljite, česar ste omenili.; g. B. R. Bo v kratkem prišlo v natis; g. D. T. v M. Hvala. Ali imate že v rokah 4. zv. našega zgod. arkiva? Če ne, ga Vam pošljemo; g. G. K. Obé pesmici bomo porabili; eno že prihodnjič. Prosimo za omenjeni dopis; g. J. L. Hvala za poslano povestico za Zornico; g. L. M. Narodne pesmi bomo prihodnjič spet jeli razglaševati g. J. R. Ni za rabo; g. J. N — k na D. Kmalu pride v natis.

Poprava: Na 33. str. v 8. versti od spodaj naj se bere „starin“ mesto „strin“.

Natisnil Janez Leon v Celovcu.